

ప్రాజెక్టులు - పరిశ్రమల పేరుతో గ్రామీణ విభ్వంసం

నిరాశ్రయులైనున్న రైతుంగం - గీలజనులు - గ్రామీణ పేదలు

వలస పాలకుల నుండి అధికారం మార్చిడి చేసుకొన్న దేశ దళార్ పాలకులు సామ్రాజ్యవాదులకు, బదా పెట్టుబడిదారులకు అనుకూలమైన విధానాలు అనుసరిస్తూ, ప్రజావ్యతికేర విధానాలు అమలు జరుపు తున్నారు. ప్రాజెక్టులు, ఖనిజ త్రప్పకాలు, కోస్ట్ కారిడార్లు, సెబ్జెక్టులు, ఓదర్సెప్పలు, విమానాశ్రయాల పేరుతో లక్ష్మాది ఎకరాల రైతుల, గిరిజనుల భూములు బలవంతంగా గుంజికొని, వేలాది గ్రామాలను తొలగించి, కోట్లాది మంది ప్రజలను నిరాశ్రయులను చేస్తున్నారు. ఇందులో ఆదివాసీ ప్రజలు ప్రథములుగా ఉన్నారు.

1980 వరకు ఈ సమస్య పరిమిత స్థాయిలో ఉంటే, ఆ తర్వాత సామ్రాజ్యవాద విధానాలకు అనుగుణంగా ప్రారంభించబడ్డ నూతన ఆర్థిక విధానాలు దేశంలో అమలుకావటం మొదలైన దగ్గర నుండి భూములు, అడవులు, ఖనిజాల విభ్వంసం వేగవంతమై నిరాశ్రయులైన వారి సంఖ్య 10 రెట్లకు పైగా పెరిగింది. నిర్మాణితుల పూర్తి సమాచారం ప్రభుత్వం ప్రకటించక పోయినా వారు 10 నుండి 15 కోట్ల వరకు వున్నారనే అంచనాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.

అధికారమార్చిడి జరిగిన ప్రారంభంలో ఏ ప్రాజెక్టు, కర్మగారం తలపెట్టినా పాలకులు వాటిని అభివృద్ధి చివర్లులగా ప్రచారం చేశారు. ప్రజలు దాన్ని నమ్మాల్సిన స్థితిలో పడ్డారు. పాలకుల స్వభావం ప్రజలకు అర్థంకాకపోవటమే అందుకు కారణం. ఎలాంటి ప్రాజెక్టులు దేశానికి అవసరం అన్న ఆలోచనలేని పాలకులు భారీ ప్రాజెక్టులతో గ్రామీణ విభ్వంసానికి పూనుకొన్నారు. ప్రపంచంలో అభివృద్ధి పేరుతో అత్యంత భారీ విభ్వంసం జిరిగిన దేశాల్లో భారతదేశం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. 1994 నాటి ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం భూమి, గ్రామాలు కోల్పోయి నిరాశ్రయులైనవారు 1.5 కోట్లమంది కాగా ఇప్పటికే 1.15 కోట్లమందికి పునరావాస సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. వాస్తవ పరిశీలనలో నిర్మాణితులైనవారు 3.3 కోట్లమందిగా అనేకమంది సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు పేర్కొన్నారు.

ఇంటర్వెషనల్ లేబర్ ఆర్నేజేషన్ (ఐఎల్స్) ఆధ్యర్యంలో “ఇండియన్ జనియన్ అండ్ ట్రైబల్ పాపులేషన్ కనెక్షన్” 1957లో ఏర్పడింది. 1958లో భారతదేశం కూడా దాన్ని అంగీకరించింది. దేశీయమైన అదివాసీ జాతులు, ఉపజాతుల రక్షణ కోసం ఈ కనెక్షన్ ఏర్పాత్మింది. దీనిలో సెక్కన్ ఎన్-12 ప్రకారం, తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో అదివాసీ సమూహాలను వారి సాంత భూముల నుండి తొలగించవలసినప్పుడు, అంతరకు వారు జీవిస్తున్న భూములతో సమాచైన ప్రాంతాల్లోగాని, అంతకంటే నాణ్యత కలిగిన భూముల్లో గాని నివాసం ఏర్పాటుచేయాలి. వారికి ఎదురయ్యే అన్ని సమస్యలు పరిష్కరించాలి. పాలకులు దీన్ని అమలుపర్చకుండా అదివాసీలను తీవ్ర సంక్షేపంలోకి నెడుతున్నారు.

భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ ప్రకటన వెలువడగానే ఆ ప్రాంతంలో జరిగే అన్ని వ్యవహరాలు అకస్మాత్తుగా నిలిచిపోతున్నాయి. భూములు మనిగిబోతాయనే పేరుతో బ్యాంకులు రైతులకు అప్పులు ఇవ్వటం మానివేస్తాయి. స్కూళ్ళు, ఆర్టోగ్యూ కేంద్రాలు ఆగిబోతాయి.

అనేక డామ్ల నిర్మాణం ప్రారంభించి, ఆ ప్రాంతాల్లోని ప్రజలను ఇళ్ళ నుండి, భూముల నుండి వెల్లగొట్టారుగాని, చాలా ప్రాజెక్టులు మధ్యలోనే పూర్కికాకుండా ఆగిపోయాయి. ప్రజలు మాత్రం వీధులపాలయ్యారు.

1990 మార్చి 21న లోక్సినభలో అప్పటి కేంద్ర నీటివనరుల మంత్రి మనుభాయ్ కొట్టాడియా, నిర్మించిన భారీ డ్యామ్లలో 16 డామ్లు విఫలమయ్యాయని, వీటిలో అధికార మార్చిడి జరిగిన తర్వాత నిర్మించిన డ్యాములు 13 ఉంటే వాటిల్లో 10 డ్యాములు 5 సంవత్సరాలలోపే విఫలమైనాయని ప్రకటించారు. దీన్ని గమనిస్తే డ్యామ్ల నిర్మాణం ఎంత అధ్యాస్తుంగా ఉందో అర్థమాతుంది. ఈ డ్యామ్ల వలన ఉపయోగంకాన్ని నష్టమే ఎక్కువగా జరిగి లక్ష్మాది మంది నిర్మాణితులయ్యారు.

1950 సంవత్సరం నుండి నేటివరకు దేశంలో భారీ పరిశ్రమలు, రిజర్వయర్లు డ్యామ్ల వలన రైతులు లక్ష్మాది భూములు కోల్పోయారు. కోట్లాది మంది నిర్మాణితులైనారు. ప్రతి సంవత్సరం 5 లక్ష్మాది పైగా నిర్మాణితులోతున్నారని, వారిలో 40 శాతం అదివాసీ ప్రజలేనని స్కూళ్ళ కొరారీ పేర్కొన్నారు. 1952 నుండి 1979 వరకు జిరిగిన 1,384 డామ్ల నిర్మాణంలో 3.37 కోట్లమంది ప్రజలు నిర్మాణితులయ్యారని సత్యజిత్ సినా అధ్యయనం తెలిపింది. ప్లానింగ్ కమీషన్ సెక్రటరీగా పనిచేసిన డాక్టర్ ఎన్.సి. సక్కేనా అంచనా ప్రకారం 1947 నుండి దేశంలో నిర్మించిన ప్రాజెక్టుల వలన ఐదు కోట్లకు పైగా ప్రజలు నిర్మాణితులయ్యారు.

2001లో ప్లానింగ్ కమీషన్ నివేదిక ప్రకారం నిర్మాణితుల వివరాలు

ప్రాజెక్టుల కేటగిరి	మొత్తం నిర్మాణితులు	నిర్మాణిత అదివాసీలు	మొత్తం అదివాసీల శాతం
డామ్లు	16.4 (25.0)	63.2 (25.0)	38.5
మైన్స్	25.5 (25.5)	13.3 (24.0)	52.2
పరిశ్రమలు	12.5 (30.0)	3.1 (25.6)	25.0
వన్యప్రాణుల సంరక్షణ	6.0 (20.8)	4.5 (22.2)	75.0
ఇతరములు	5.0 (25.4)	1.3 (20.0)	25.0
మొత్తం	213.0 (25.4)	85.4 (24.8)	40.1

ದೇಶಂಲ್ಲಿ 3,300 ದಾಕಾ ಅನಕಟ್ಟಲು, ರಿಜರ್ವ್‌ಯರ್ಲ್ಯಾಡ್ ನಿರ್ಮಿಂಚಬಳ್ಳಾಯಿ. ವೀಟಿಲ್‌ ಅಧಿಕಭಾಗಂ ಭಾರೀವೆ ವುನ್ನಾಯಿ. ವೀಟಿ ನಿರ್ಣಾಣಂ ವಲನ ಜರಿಗಿನ ವಿಧ್ಯಂಸಂಲ್ಲಿ 50 ಶಾತಂ ದಾಕಾ ಗಿರಿಜನುಲೇ ಉನ್ನಾರನಿ ಒಕ ಅಧ್ಯಯನಂಲ್ಲಿ ವೆಲ್ಲಡೆಂದಿ. ನರ್ಹುದಾ ವೇಲೀ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (ಎನ್.ವಿ.ಡಿ.ಪಿ.) ಪ್ರವಂಚಂಲ್ಲಿನೇ ಅತಿಪೆಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ದೀನಿ ಅಧ್ಯಯನುಲ್ಲಿನೇ ಗುಜರಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಸರ್ಡಾರ್ - ಸರ್ರೋವರ್, ಮಧ್ಯಪದೇಶ್‌ಲ್ಲಿ ನರ್ಹುದಾ ಸಾಗರ್ ಹೇರುತ್ತೇ ಭಾರೀ ದ್ಯಾಮ್‌ಲು ನಿರ್ಮಿಂಚಬಳ್ಳಾಯಿ. ಇಂಕಾ 30 ಪೆಡ್ಡ ದಾಮ್‌ಲು, 135 ಮಧ್ಯತರವ್ಹ, 3000 ಚಿನ್ನತರವ್ಹ ದ್ಯಾಮ್‌ಲು ನಿರ್ಮಿಂಚಬಳ್ಳಾಯಿ. ವೀಟಿ ನಿರ್ಣಾಣಂಲ್ಲಿ 42 ವೇಲ ಕುಟುಂಬಾಲವಾರು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಾರನಿ ಪ್ರಭತ್ವ ಲೆಕ್ಕಲ್ ತೆಲುವುತ್ತನ್ನಾಯಿ. ನರ್ಹುದಾ ಬಚಾವ್ ಅಂದೋಜನ್ (ಎನ್.ಬಿ.ಎ) ಲೆಕ್ಕಲ್ ಪ್ರಕಾರಂ 85 ವೇಲ ಕುಟುಂಬಾಲು ಅಂತೇ 5 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿಕಿ ನಿಲುವ ನೀಡಲೇಕುಂಡಾ ಪೋಯಿಂದಿ. ಈ ದ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಣಾಣಂ ವಲನ 2.5 ಕೋಟ್ಟಮಂದಿ ಪ್ರಜಲ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತುಲು, ಪರಿಸರಾಲ ಪರ್ಯಾವರಣಂಪೈ ತೀವ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿರೇಕ ಪ್ರಭಾವಂ ಮಾಪಿಂದನಿ ಅನೇಕಮಂದಿ ನಿರ್ವಣಲು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದ್ದರು.

ನರ್ಹುದಾ ನದಿಪೈ ಕಟ್ಟಿನ ಮೊದಲೀ ದಾಮ್ (ಬಾರ್ಡಾಮ್) 1990 ನಾಲ್ಕಿಕಿ ಪೂರ್ತಯಿಂದಿ. ಪ್ರಾರಂಭಂಲ್ಲಿ ಅನುಕೊನ್ನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಖರ್ಚುಕ್ಕನ್ನಾ ಪೂರ್ತಯ್ಯೆಸರಿಕಿ 10 ರೆಟ್ಲ್ಯಾಂ ಖರ್ಚು ಪೆರಿಗಿಂದಿ. ಪ್ರಜಲಕು ಪುನರಾವಾಸಂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕುಂಡಾನೇ ಪ್ರಭತ್ವಂ ದ್ಯಾಮ್‌ನಿ ನಿಂಬಿಂದಿ. ಫಲಿತಂಗಾ 101 ಗ್ರಾಮಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರ್ತೆ 70 ವೇಲಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಾರನಿ ಅಂಚನಾ ವೇಸ್ತೇ ಅಂದುಕು ಭಿನ್ನಂಗಾ 162 ಗ್ರಾಮಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರ್ತೆ 1,14,000 ಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಾರು. ವಾರಿನಿ ಇಂಡ್ರ ಸುಂಡಿ, ಪೊಲಾಲ ಸುಂಡಿ ಪಿಟ್ಟಲನು ತರಿಮಿನಟ್ಲು ತರಿಮಿವೇಶಾರು. ಅನೇಕಮಂದಿ ಆಕಲಿಕಿ ಬಲೈನಾರು. ಮಿಗಿಲಿನವಾರು ಜಬಲ್‌ಪೂರ್ ಲಾಂಡಿ ಪಟ್ಟಣಾಲಕು ವಲನ ವೆಚ್ಚಿ ದುರ್ಘರ ಜೀವಿತಾಲು ಗಡುವುತ್ತನ್ನಾರು.

ಉತ್ತರಾಂಚಲ್‌ಲ್ ಟೀಪಾರೀ ದ್ಯಾಮ್‌ನು 1969ಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಂಚಾರು. ದೀನಿ ವಲನ 14,513 ಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತು ಲಯ್ಯಾರನಿ, 1979 ನಾಲ್ಕಿಕಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲ ಸಂಖ್ಯೆ 85,600ಕಿ ಪೆರಿಗಿಂದನಿ ಲೆಕ್ಕಲ್ ತೆಲುವುತ್ತನ್ನಾಯಿ. 1995 ಸುಂಡಿ ಈ ದಾಮ್ ವಲನ 135 ಗ್ರಾಮಾಲು, 13 ವೇಲ ಪೊಕ್ಕಾರ್ಲ ಭೂಮಿ ಮುಂಪುಕಿ ಗುರೈನಾಯಿ. 8ವ ವಂಚವರ್ಷ ಪ್ರಣಾಶಿಕಲ್‌ (1990-95)ಲ್ಲಿ ಅದಿವಾಸೀ ಸಂಕ್ಷೇಪಂ ಗುರಿಂಬಿ ಅಧ್ಯಯನಂ ಚೇಸಿನ ವರ್ಷಿಂಗ್ ಗ್ರಾವ್ ನಿವೇದಿಕ ಪ್ರಕಾರಂ 110 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಲ್ಲಿ 16.94 ಲಕ್ಷಲಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲಯ್ಯಾರು. ವೀರಿಲ್‌ 8.14% ಮಂದಿ ಅದಿವಾಸೀಲ್ ಉನ್ನಾರು. ಫೆರ್ನೂಡೆಂಜ್ ಅಧ್ಯಯನಂ ಪ್ರಕಾರಂ ಭಾರತ್‌ಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಲು ಕಾರಣಂಗಾ 1990 ನಾಲ್ಕಿಕೆ 2.13 ಕೋಟ್ಟಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲು ಕಾಗಾ ಅಂದುಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕಲು ಅದಿವಾಸೀಲ್ ಉನ್ನಾರು. 74.10 ಮಂದಿ ಅದಿವಾಸೀಲು ಸರ್ವಂ ಕೋಲ್ನೀಗಾ ವಾರಿಲ್ ಕೇವಲಂ 29.9 ಶಾತಂ ಮಂದಿಕಿ ಮಾತ್ರಮೇ ಅರಕೊರಾ ಪುನರಾವಾಸಂ ಕಲ್ಪಿಸಬಹಿಂದಿ.

ನೇಷನಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ ದಾಮ್‌ನು 1994 ನಾಲ್ಕಿಕಿ ಒಡಿಸಾಲ್‌ 149 ಅನಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಮಿಂಚಾರು. ವೀಟಿಲ್ ಹೀರಾಕುದ್ ದಾಮ್ (1948-57) ರೆಂಗಾಲ್ ದಾಮ್ (1973-93) ಅಪ್ಪರ್ ಕೊಲಾಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (1976-91) ಅಪ್ಪರ್ ಇಂಡ್ರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (1987) ಪ್ರಫಾನಮೈನವಿ. ಹೀರಾಕುದ್ ದಾಮ್ ನಿರ್ಣಾಣಂಲ್ಲಿ 1,67,127 ಎಕರಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರೈಂದಿ. ಸಂಬಳಪೂರ್ ಜಿಲ್ಲಾಲ್‌ 249 ಗ್ರಾಮಾಲು ಪ್ರಕ್ಕನ್ನೇ ಮಧ್ಯಪದೇಶ್‌ಲ್ ಉನ್ನ ರಾಯಫುದ್ ಜಿಲ್ಲಾಲ್‌ 36 ಗ್ರಾಮಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರೈನಾಯಿ. ಲಕ್ಷಮಂದಿ ಪ್ರಜಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲಯ್ಯಾರು. ರೆಂಗಾಲ್ ದ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಣಾಣಂಲ್ಲಿ 99,717 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿ ಮುಂಪುಕಿ ಗುರ್ತೆ 60 ವೇಲಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲಯ್ಯಾರು. ಅಪ್ಪರ್ ಕೊಲಾಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಲನ 32,163 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿ ಮುಂಪುಕಿ ಗುರ್ತೆ 60 ವೇಲ ಮುಂದಿ ರೋಡ್‌ನ ಪದ್ದಾರು. ಅಪ್ಪರ್ ಇಂಡ್ರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿ ಕಲಪಂಡೀಲ್‌ 17,136 ಎಕರಾಲು, ಕೋರಾಪುಟ್‌ಲ್‌ 15,339 ಎಕರಾಲತ್ತೋಪಾಟು 97 ಗ್ರಾಮಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರೈನಾಯಿ. 1973ಲ್ಲಿ ಒಡಿಸಾ, ರೆಂಗಾಲ್ ದ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಣಾಣಂಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನ 12 ವೇಲ ಬಿರಾಂಬಿ ಕುಟುಂಬಾಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲುಗಾ ಮಾರಿ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ವೈದ್ಯಂ ಇತರ ಸದುಪಾಯಾಲು ಅಂದಕ ಫೋರ್ಮೆನ ಜೀವಿತಂ ಗಡುವು ತುನ್ನಾರನಿ ಇನ್‌ಪ್ರ್ಯಾಯನ್‌ ಸಿಲೆಜನ್‌ ಫಿಂಡ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಲ್ ತೆಲಿಪಾರು.

ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ್ ದ್ಯಾಮ್‌ನು 1955 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸೂಪನ ಚೇಸಿ 1957ಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಣಂ ಚೇಪಟ್ಟಿ 1969ಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಸೇಶಾರು. 1960ಲ್ಲಿ ಪ್ರಭತ್ವಂ ವೆಡುಡಲ ಚೇಸಿನ ಮೆಮೋಲ್ ದ್ಯಾಮ್ ವಲನ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲಯ್ಯೆ 1500 ಕುಟುಂಬಾಲಕು ಪುನರಾವಾಸಂ ಕಲ್ಪಿಸಾಲ್ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಿನಿ ಪೇರ್ಕೂಡಿ. ಮರಲಾ ಪ್ರಭತ್ವಮೇ 1989ಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಂಚಿನ ಸ್ಟೇಟ್‌ನ ನಿವೇದಿಕಲ್‌ 4,380 ಕುಟುಂಬಾಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಿ ತೆಲಿಪಿಂದಿ. ಅನಂದಿಕಾರ ಲೆಕ್ಕಲ್ ಪ್ರಕಾರಂ ಅಯಿತೆ 5,098 ಕುಟುಂಬಾಲು ಉನ್ನಾಯಿ. ಪ್ರಭತ್ವಂ ಇಪ್ಪಬೀಕೆ ಎನ್ನಿ ಕುಟುಂಬಾಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈಂದಿ ಖ್ಯಾತಂಗಾ ಚೆಪ್ಪಕಬೋವಟಂ ದಾನಿ ಅನಮರ್ತತಕು, ಪುನರಾವಾಸ ಕಲ್ಪನ್‌ಲ್ ದಾನಿ ನಿರ್ಣಾಕ್ಷ್ಯಾಸಿಕಿ ಅದ್ದಂ ಪಡುತ್ತನ್ನಾದಿ.

ಒಡಿಸಾಲ್‌ನಿ ಒಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕ್ರಿಂದ 2,66,500 ಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲು ಕಾಗಾ ವಾರಿಲ್ ನಿಂದ 9 ವೇಲಮಂದಿಕಿ ಮಾತ್ರಮೇ ಚಿನ್ನಾಚಿತಕ ಉದ್ದೇಶ್‌ಗಾಲು ಲಭಿಂಚಾಯಿ.

ಸೆಂಟರ್ ಫರ್ ಎಕನಮಿಕ ಅಂದ್ ಸೋವರ್ ಸ್ಟೇನ್‌ (ಸೆನ್) ನಿವೇದಿಕ ಪ್ರಕಾರಂ ಪೋಲವರಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಲನ 276 ಗ್ರಾಮಾಲು ಮುಂಪುಕಿ ಗುರೈತಾಯನಿ, ಅಪ್ಪಣಿ ಲೆಕ್ಕಲ್ ಪ್ರಕಾರಂ 27,798 ಕುಟುಂಬಾಲು, ಲಕ್ಷ್ಯ 17 ವೇಲಮಂದಿ ಪ್ರಜಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಾರನಿ ತೆಲಿಪಿಂದಿ. ವರ್ಷಾರ್ಥಿಕಾರ ಲೆಕ್ಕಲ್ ಪ್ರಕಾರಂ ಅಯಿತೆ 5,098 ಕುಟುಂಬಾಲು ಉನ್ನಾಯಿ. ಪ್ರಭತ್ವಂ ಇಪ್ಪಬೀಕೆ ಎನ್ನಿ ಕುಟುಂಬಾಲು ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಿ ತೆಲಿಪಿಂದಿ. ವಂಶಧಾರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಲನ ವೇಲದಿಮಂದಿ ನಿರ್ಣಾಸಿತುಲೈನಾರು.

ಭೂಮಿ, ಅಡವಿ, ಅಂಟೀ ಉತ್ಪತ್ತಿಲತ್ತೇ ಅದಿವಾಸೀ ಜೀವನ ಮುಡಿವಡಿ ಉಂದಿ. ಗಿರಿಜನುಲು ಸೇಕರಿಂಚೆ ಅಂಟೀ ಉತ್ಪತ್ತಿಲು ರೆಂಡು ರಕಾಲುಗಾ ಉಂಟಾಯಿ. ಒಕಟಿ ಅಮೃತಾನಿಕಿ ಪನಿಕಿ ವಚ್ಚೇವಿ. ವೀಟಿನಿ ಗಿರಿಜನ ಸಹಾನಿಕೋ, ವ್ಯಾಪಾರುಲಕ್ಕೋ ಅಮೃತ್‌ಕೊಂಟಾರು. ನಿತ್ಯ ಜೀವಿತಂಲ್ಲಿ ವಾಡುಕಾನೇ ಜಿಗುರು, ತೇನೆ, ಕರಕ್ಕಾಯಲು, ಗಾನುಗ ಗಿಂಜಲು, ಕಂಕುಡುಕಾಯಲು, ಚಿಲ್ಲಗಿಂಜಲು, ನಲ್ಲಜೆಡಿ ಗಿಂಜಲು, ಚೀರು ಪುಲ್ಲಲು, ನರಮಾಮಿಡಿ ಚೆಕ್ಕು, ಶ್ರೀಕಾಯಲು, ಕೊಂಡಜಿಗುರು ವಿಕ್ಕುಲು, ತಂಗೆಡು ಗಿಂಜಲು, ಅಡ್ಡಾಕುಲು, ವಿಪ್ಪ ಪಲುಕುಲು ಮೊದಲೈನವಿ. ವ್ಯವಸಾಯ ಪನುಲು ಲೇನಿ ಸೀಜನ್‌ಲ್ ವೀಟಿ ಸೇಕರಣ, ಅಮೃತಕಂ ಗಿರಿಜನುಲ ಪ್ರಾಣಾಲು ನಿಲುಪುತ್ತಂದಿ. ದುಂಪಲು, ಗಡ್ಡಲು, ಬಲುಸಾಕು ವಂಟಿ ಅಕುಕೂರಲು ನೇರುಗಾ ಆಹೋನಿಕಿ ಓವಯೆಗ ಪಡತಾಯಿ. ಏ ಆಹೋರಂ ದೊರಕನಪ್ಪುಡು ದುಂಪಲು ತೆಮ್ಮುಕೊನಿ ವಿನಿ ಬ್ರಿತುಕುತಾರು. ಪಶುಗ್ರಾಸಾನಿಕಿ ಕೊರವಲೇಕ ಪೋವಟಂ ವಲನ ಅಡವಿಲ್‌ನಿ ಅನ್ನಿ ಗ್ರಾಮಾಲ್‌ಲ್ ವಂದಲ ಸಂಖ್ಯೆಲ್ ವಶವಲು, ಮುಖ್ಯಂಗಾ ಅಪ್ಪಲು ಉನ್ನಾಯಿ. ಗೋಚಿ ತಪ್ಪ ವೇರೆ ಬಳ್ಳ ಎರುಗನಿ ವಾರಿಕಿ ಕೂಡಾ 10 ಸುಂಡಿ 15 ಅಪ್ಪಲು ಉಂಟಾಯಿ. ಪಶುವಲನು ಯಜಮಾನಿ ಪೋಹಿಂಚಕುಂಡಾ ಪಶುವಲೆ ಯಜಮಾನಿ ಪೋಹಿಸ್ತಾಯಿ. ಜೊರಮ್ಮುಡಿ ಚೆಟ್ಲು ಅಡವಿಲ್ ಒಕ ಮುಖ್ಯ ಆಹೋರ ವನರು. ಚಿಂತಚೆಟ್ಲು, ಮಾಮಿಡಿಚೆಟ್ಲು, ತಾಟಿಚೆಟ್ಲು ವೀಟಿಲ್ ಪ್ರಫಾನಮೈನವಿ. ತಾಟಿ ಕಲ್ಲುಕು ಅದಿವಾಸೀಲ ಜೀವಿತಂಲ್ ಚಾಲಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತ ಉಂದಿ. ಅದಿ ನಿಷಾ ಇಚ್ಚೆ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥಮೇ ಕಾಡು. ಪೋಪಕಾರ್ಪೆರಂ ಕೂಡಾ. ವೇಸವಿಲ್ ಗ್ರಾಮಾಲಕು ಗ್ರಾಮಾತೆ ತಾಟಿ ಕಲ್ಲುವೈ ಅಧಾರವಡಿ ಬ್ರಿತುಕುತಾಯಿ.

ఆదివాసులకు ఏజనీలో ఉండే ప్రత్యేకమైన హక్కులు ఉన్నాయి. అవి రాజ్యంగంలోని కవ షెడ్యూల్ కింద పొందుపర్చారు. ఏజనీలోనే ఉంటే ఆ హక్కులు ఉంటాయి. ప్రభుత్వ బంజర్లు వారికి తప్ప ఎవరికి ఇవ్వటానికి వీలులేదు. గ్రామ సర్వంచేలు, మండల ప్రెసిడెంట్ పదవులు నూరు శాతం రిజర్వేషన్ ఉంది. టీచర్ పోస్టుల్లో 100 శాతం, ఇతర నాల్గవ తరగతి ఉద్యోగాల్లో 75 శాతం రిజర్వేషన్ ఉంది. ఏజనీని వడలితే ఈ అవకాశం వారికి ఉండదు.

ప్రాజెక్టుల పేరుతో ఆదివాసీ గ్రామాలను భాళీ చేయించటం, భూములు లాక్సోపటం వలన పాలకులు వారి హక్కులను వారిస్తున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సెబ్లు, కారిడార్లు, రాజధాని, విమానాశ్రయాల పేరుతో పెద్దవెత్తున భూసేకరణ ప్రారంభించారు. కాంగ్రెస్ పాలనలో 1.17 లక్షల ఎకరాలు రైతుల నుండి బలవంతంగా సేకరించారు. నేడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రాజధాని నిర్మాణం కోసం 33 వేలు సేకరించింది. బందరు పోర్టు కారిడార్ కోసం లక్ష ఎకరాలు, విమానాశ్రయాల కోసం వేలాది ఎకరాలు సేకరణకు సిద్ధమైంది. దేశ, విదేశీ బడా పరిశ్రమాధిపతులకు కట్టబెట్టేందుకు 30 లక్షల ఎకరాల సేకరణకు రంగం సిద్ధం చేసింది. ఖనిజాల వెలికితీత పేరుతో అటవీ భూముల త్రవ్యకాలకు సిద్ధవడుతున్నది. అనేక గిరిజన గ్రామాలను భాళీ చేయించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. గిరిజనుల సంస్కృతి, జీవన విధానాన్ని, అడవితో పెనవేసుకొన్న వారి బంధాన్ని విడదీయ చూస్తున్నది. చంద్రబాబు ప్రభుత్వ విధానాల వలన గిరిజనుల జీవనం విధ్వంసం అయ్య పరిస్థితి ఏర్పడింది. లక్షూది మంది గిరిజనులు, గ్రామీణ పేదలు, రైతాంగం నిర్వాసితులయ్య పరిస్థితి దావురించింది.

ప్రాజెక్టుల పేరుతో గ్రామాల నుండి, భూముల నుండి ప్రజలను తొలగిస్తున్న పాలకులు, అందువలన నిర్వాసితులయ్య ప్రజలను గాలికి వదిలి చేస్తున్నారు. మధ్యప్రదేశ్ లో నిర్మించిన బాగ్గి ప్రాజెక్టు నిర్మాణ సమయంలో జబల్పూర్ లో వనిచేసిన కమీషనర్ అభిప్రాయం ఇలా ఉంది. ‘బండికి ముందు గుర్తం బదులు, గుర్తం ముందు బండి పెట్టినట్లు’ సామెత చెప్పారు. ఏ ప్రాజెక్టు విషయంలోనైనా శాస్త్రమైన ప్రణాళిక, ప్రణాళికాబద్ధమైన నిర్మాణం, ప్రాజెక్టు ఉపయోగ, నిరుపయోగాలు, ప్రాజెక్టు పూర్తిచేసే ముందు నిర్వాసితుల పునరావాసం నిర్దిష్టంగా వుండాలి. పాలకులకు అలాంటి విధానాలు లేవు. వారి భూముల నుండి, ఇళ్ళ నుండి అన్యాయంగా ప్రజలను తొలగించి వారి సామాజిక, సమిష్టి జీవన విధానాన్ని చిన్నాభిన్నం చేస్తున్నారు. గత పది సంవత్సరాల కాలంలో 29 లక్షల ఎకరాల రైతుల భూములను పాలకులు బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకొన్నారు. భూములు, అడవిని కోల్పోయి రైతాంగం, గిరిజనులు నిర్వాసితులు అవతుంటే వారి సమస్యలను పట్టించుకోవటంలేదు. పునరావాసం కల్పించకపోతే భాళీ చేయబోమన్న ప్రజలను బలవంతంగా తొలగిస్తున్నారు. నాడు, నేడు ఇది కొనసాగుతుంది. 1981 మార్చిలో శ్రీతేలం ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో ఉన్న వారందరూ ఇళ్ళను భాళీ చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ఎటువంటి ప్రత్యామ్నాయం చూపకుండా భాళీ చేసేందుకు ప్రజలు నిరాకరించటంతో, దాన్ని సహించని పాలకులు భారీ పోలీసు బందోబస్తుతో, అధికార్లను, వందలాది కూలీలను ఉపయోగించి 20 వేల పక్క ఇళ్ళను, గుడిసెలను ధ్వంసం చేసి లక్షమంది ప్రజలకు నిలువనీడ లేకుండా చేశారు. నేడు పోలవరం ప్రాజెక్టులో జరుగుతున్నది అదే. ప్రాజెక్టు వలన భూమిల్ని, అడవిని, ఇంధను కోల్పోయిన రైతాంగానికి, గిరిజనులకు భూమికి భూమి, అడవికి అడవి, పునరావాసం కల్పిస్తామని చెప్పి ఇవ్వకుండా నాస్తుతూ వచ్చారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆ సమస్యలు పరిపూరించకుండానే ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పేరుతో గిరిజన గ్రామాలను బలవంతంగా తొలగిస్తున్నది.

1971 జనవరి 31న విశాఖ ఉక్కు కర్కాగారానికి శంకుస్థితపన చేశారు. ఇందుకోసం ప్రాధమికంగా 21,592 ఎకరాల భూమి సేకరించారు; రైతాంగం, వ్యవసాయ కూలీలు, మత్స్యకారులు, చేతివృత్తులవారు ఇళ్ళు, భూములు కోల్పోయారు. 64 గ్రామాలకు చెందిన 40 వేల మంది నిర్వాసితులయ్యారు. సరైన పునరావాసం కోసం నిర్వాసితులు ఎన్నో పోరాటాలు చేశారు. దాని ఘలితంగా 18 సంవత్సరాలు నిండిన వారందరికి ఉద్యోగం కల్పిస్తామని ప్రభుత్వం హాపీ యిచ్చింది. 17 వేలమందికి పునరావాస కార్యలు ఇచ్చారు. ఇప్పటివరకు 7 వేలమందికి మాత్రమే ప్లాంట్లో ఉద్యోగాలు యిచ్చారు. కొండరు కాంట్రాక్టు కూలీలుగా ఉన్నారు. వీరికి భద్రత లేదు.

దేశ ప్రయోజనాలు, ప్రజల ప్రయోజనాలు పట్టిని పాలకులకు ఎక్కడ ఎటువంటి ప్రాజెక్టు, పరిశ్రమ నెలకొల్పాలి, కట్టే ప్రాజెక్టుల వలన నష్టంకొన్న ప్రయోజనం ఎక్కువగా ఉంటుండా లేదా, ప్రాజెక్టు - పరిశ్రమ ఏర్పాటులన ఏర్పడే నష్టాన్ని తగ్గించటానికి ఎటువంటి విధానాలు అమలుపర్చాలి అన్న ఆలోచన లేదు. దేశంలో, రాష్ట్రంలో రిజర్వేయర్లు, చిన్న, మధ్యతరహ ప్రాజెక్టులు, వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమలు, ప్రజల అవసరాలను తీర్చేవిధంగా ఇతర పరిశ్రమలు నెలకొల్పటం వలన ప్రజలకు ఉద్యోగ - ఉపాధి అవకాశాలు ఏర్పడతాయి. ఇందుకు భిన్నంగా పోలవరం లాంటి భారీ నీటి ప్రాజెక్టులు, బడా పరిశ్రమదారులు, బహుళజాతి సంస్కలు నెలకొల్పే పరిశ్రమల వలన, ఖనిజాల త్రవ్యకాల వలన రైతాంగం, గిరిజనులు, గ్రామీణ పేదలు సర్వం కోల్పోయిన ప్రాజెక్టులో నిర్మాణం చేశారు. ఇది దేశ ప్రజల ప్రయోజనాలకు నష్టుదాటారు. బడా పరిశ్రమాధిపతులు విపరీతంగా సంపద పోగుచేసు కొంటున్నారు. ఇది దేశ ప్రజల ప్రయోజనాలకు నష్టుదాటారు.

కేంద్ర - రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వ్యతిరేకంగా గిరిజనులు, రైతాంగం, గ్రామీణ పేదలు ఉద్యుమ బాట పడుతున్నారు. అడవిని, భూమిని వదులుకోబోమని, అందుకు ప్రాణాలైనా ఇస్తామని, ప్రభుత్వ యంత్రాంగంతో తలపడుతున్నారు. ప్రజలు, ప్రజాతంత్రవాదులు, మానవతావాదులు వారి పోరాటానికి మర్దతు ప్రకటించటం తమ కర్తవ్యంగా ముందుకు రావాలి. రైతాంగం అనుమతితో భూములు తీసుకోవాలనీ, భూసేకరణ చట్టచేయాలని ఉద్యమించి పాలకుల విధానాలకు అడ్డకట్ట వేయాలి.